

«Ἡ πίστις ἡμῶν ἡ νικήσασα τὸν κόσμον»

Ἀρχιμ. Μαξίμου,

Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ἀγ. Διονυσίου Ὀλύμπου

Ἡ τεχνολογική εξέλιξη τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῆς σοφίας τοῦ κόσμου. Δημιουργήθηκε γιά νά «σώση» τόν ἄνθρωπο. Οἱ περισσότεροι σήμερα ἄνθρωποι ζοῦν σύμφωνα μέ τίς ιδέες τοῦ κόσμου. Ἡ πραγματικότητα, ὅμως, εἶναι ὅτι ἡ σοφία αὐτή δέν ἔσωσε τόν κόσμο. Γιατί δέν μπορεῖ νά βρῇ κανείς ἄνθρωπος ἐπάνω στή γῆ κάτι πού νά ἔχει αἰώνια ἀξία καί νά ἱκανοποιεῖ τίς ἐσωτερικές ἀναζητήσεις τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἀνακαλύψεις ὅλο καί περισφίγγουν τή ζωή του καί τοῦ ἐνθυμίζουν καί ἐνσπείρουν μέσα του καθημερινά τόν θάνατο. Τοῦ στεροῦν τήν ἐλευθερία του. Τοῦ συσσωρεύουν στό βάθος του ἀγωνία καί ἀνασφάλεια καί τοῦ κλονίζουν τήν ἐμπιστοσύνη του σέ ὅλα.

Ἡ τελευταία δοκιμασία τῆς πανδημίας τοῦ ἰοῦ γενέκευσε τήν ἀτομική φοβία τοῦ θανάτου σέ παγκόσμια συλλογική ἀναταραχή.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος πού ζεῖ τὰ «ὀψώνια» τοῦ εὐρωπαϊκοῦ οὐμανισμοῦ, ὁ ὁποῖος σάν μοναδική ἀξία στόν κόσμο ἔχει τήν ἀποθέωση τοῦ ἀνθρώπου, ὅλο καί ἀπομακρύνεται ἀπό τόν Θεό. Αὐτό

ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τήν ὑποβάθμιση τῆς ἀξίας του καί τήν ἀπομείωση τῆς μελλοντικῆς του προοπτικῆς. Αὐτή ἡ προοπτική πού ὁ Δημιουργός ἔβαλε στόν ἄνθρωπο γιά νά ζῇ αἰώνια στά πλαίσια τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, ὁ ὁποῖος διά τοῦ σαρκωθέντος Χριστοῦ φανερώθηκε ὡς τέλειο καί λυτρωτικό μυστήριον, ἀνατρέπεται ἀπό τούς σοφούς τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ λογική καί τακτική τῆς σύγχρονης ἐπιστήμης εἶναι νά θεμελιώνῃ ἐπιστημονικοφανῶς καί νά προσπαθῇ νά πείθῃ τούς πολλούς τήν ἰδέα ὅτι Θεός δέν ὑπάρχει καί ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά φροντίσῃ τά τοῦ οἴκου του μόνος. Μέσα σέ αὐτά τά πλαίσια οἱ σχέσεις πλέον ἀνθρώπου καί Θεοῦ γίνονται συγκρουσιακές.

Πρὶν δύο χιλιάδες χρόνια Τὸν ἐφόνευσαν ὡς πρὸς τὴ σάρκα πού προσέλαβε ἀπὸ ἐμᾶς, τὴν ὁποία ἀνέστησε γιά μᾶς γιά νά μᾶς δείξῃ ὅτι «θάνατον ὁ Θεός οὐκ ἐποίησεν», ἀλλὰ καί αὐτόν πού δημιούργησε ὁ ἄνθρωπος, Ἐκεῖνος τὸν κατήργησε. Τώρα, μέ τὴ λατρεία πού δημιούργησαν οἱ ἀνθρωπιστές γιά τὸν ἄνθρωπο ὡς μόνη ἀξία, ἐθανάτωσαν τὴν ὑπόστασι τοῦ Θεανθρώπου περιφρονῶντας Τον καί ταυτοχρόνως ἐξοντώνουν καί αὐτοὺς πού πιστεύουν διαφορετικά.

Ὁ Ἅγιος Σωφρόνιος λέει «ὅτι ὁ καπιταλισμὸς κτίζει τὰ παλάτια τοῦ ἐπάνω σέ θάλασσεσ αἱμάτων καί σέ βουνά πτωμάτων παραχω-

ρῶντας κάποιες ἐλευθερίες σέ γνωστά στρώματα τῆς κοινωνίας. Ὁ δέ κομμουνισμός καταπιέζει κάθε ἐλευθερία: συνειδήσεως, σκέψεως, ἐπιλογῆς, χώρου διαβιώσεως, συμμετοχῆς στήν παγκόσμια κουλτούρα καί ἄλλα». Ἐτσι ὅπως δημιουργήθηκαν τά κράτη σήμερα μέ αὐτές τίς πολιτικές, συνήθως οἱ ἡγέτες τους καί αὐτοί πού ἐπικρατοῦν παντοῦ στήν οἰκουμένη ἀποτελοῦν τά κατώτερα πνευματικά στοιχεῖα φορέων ἐξουσίας. Παρουσιάζουν ὡς φυσικά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου τήν ἀτομοκρατία, δηλαδή τήν ἀτομική φίλαυτη ἱκανοποίηση τοῦ σώματος, πού οὐσιαστικά δέν ἀποτελοῦν φυσικά δικαιώματα, ἀλλά παθολογικές ἀσθένειες. Ἡγοῦνται ὡς ἀσθενεῖς πάνω σέ ἀσθενεῖς ἀνθρώπους καί ἀντί νά μεταδώσουν ἴαση καί ἐλπίδα, μεταδίδουν δουλικότητα καί ἐξάρτηση στίς μηχανές τίς ὁποῖες ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος δημιούργησε.

Ἡ ἐγκατάλειψη τοῦ Θεοῦ δημιουργεῖ ἐχθρότητα καί ὁ πρῶτος ἐχθρός τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τό τυραννικό κράτος· καί ὅσο περισσότερο ὀργανώνεται μέ αὐτές τίς προϋποθέσεις τό κράτος, τόσο περισσότερο καταργεῖται ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου πού δόθηκε σέ αὐτόν ὡς προνόμιο ἀπό τόν ἴδιο τόν Θεό. Κατά συνέπεια, ὁ Χριστιανισμός πού μόνο σέβεται τήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου καί καλλιεργεῖ τήν προσωπικότητά του, καθίσταται γιά τό κράτος

ἄβολος καί ἀχρείαστος. Ἀπλῶς, κάποιοι τόν ἀνέχονται ἀκόμη ὡς παραδοσιακό γεγονός καί ὄχι ὡς μήνυμα σωτηρίας.

Ὁ Χριστός δέν προσφέρει ἀπλῶς μιά ἠθική διδασκαλία τοῦ «καλῶς φέρεσθαι», ἀλλά μιά ζωή τοῦ «καλῶς ζεῖν». Γιά τόν Θεό ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὄνομα, δέν εἶναι μᾶζα. Ὁ κόσμος αὐτόν τόν ἄνθρωπο δέν τόν γνωρίζει, διότι δέν μεταμορφώνεται στά στοιχεῖα τοῦ κόσμου γιά νά γίνη γνωστός του. Γιά τόν Θεό, ὅμως, εἶναι γνωστός διότι «τόν θεωρεῖ». *Ἔτι μικρόν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτε με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε*. Ἡ βασική στολή τοῦ θείου ἀνθρώπου εἶναι τό γεγονός ὅτι μετά τόν Θεό ἀγαπᾷ τόν πλησίον καί δέν τόν ἐκμεταλλεύεται. Ὁ δέ πλησίον εἶναι *«ἅπαν τὸ κατὰ φύσιν συγγενές»*.

Αὐτός ὁ προσανατολισμός τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι στήν ἀντίπερα ὄχθη τοῦ κοσμικοῦ βίου. Ὁ ἓνας τή βασιλεία του τήν ἐτοιμάζει στή γῆ, ὁ ἄλλος στόν οὐρανό. Ὁ ἓνας στήν αἰώνια μακαριότητα, ὁ ἄλλος στήν ἐπίγεια θνητότητα. Ὁ ἓνας ὑποβίβασε τήν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου τόσο *«ποῦ ἡ ἀνθρωπολογία του πλησιάζει τήν ζωολογία»* καί ὁ ἕτερος τόν ἀνέβασε στόν ἀνώτατο βαθμό τῆς γνώσεως τοῦ αἰωνίου Θεοῦ. Ὁ μέν μέλλει νά καταστρέψει τό λαμπρότατο δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, καί ὁ δέ *«ἀλλάζει τήν ἀξία ὅλης τῆς γῆς»* μέσω τοῦ ἀναστημένου Θεανθρώπου. Ὁ ἓνας μέ τόν Θεό

ἀξιολογεῖ σωστά τήν ἐπίγεια ζωή καί ἀναπτύσσει τό εἶναι του στήν αἰωνιότητα. Ὁ ἄλλος φοβούμενος μήν χάσει τήν ἐπίγεια ζωή χάνει καί αὐτήν καί τήν ἄλλη. Δέν ὑπάρχει ἄλλη ἐλπίδα σωτηρίας τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου - πού ναυάγησε στά κύματα τῆς δικῆς του δημιουργίας - ἀπό τήν πίστη στόν Πατέρα καί Δημιουργό Θεό.

Τό θλιβερό εἶναι ὅτι καί πολλοί σύγχρονοι χριστιανοί στήν πράξη, πολλές φορές, γίνονται οἰκιστές τῆς οὐμανιστικῆς κουλτούρας. Στερούμενοι τήν «ἀκόρεστη» ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ δέν μποροῦν γιά αὐτήν τήν ἀγάπη νά πάθουν, νά πονέσουν καί τελικά νά πεθάνουν ἀπό ἄσβεστη φλόγα εὐγνωμοσύνης πρὸς τόν Σωτῆρα, πού μέ τά δικά Του παθήματα μᾶς ἔσωσε. Δέν θέλουν Χριστιανισμό τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν μαρτύρων καί τῶν ἀγωνιστῶν πατέρων, ἀλλά ἓναν ἀνθρωπισμό μέ χριστιανικό ἐπικάλυμμα.

Ἐμεῖς οἱ χριστιανοί ἄς μήν ξεχνοῦμε ὅτι ὁ κόσμος ἔχασε τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἐξαιτίας τοῦ Διαφωτισμοῦ καί τοῦ Ἐμπειρισμοῦ τῆς ἐπιστήμης, ἔχασε τή Χάρη Του πού ἐνεργεῖ στά ἐνδοκάρδια δώματα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου. Ὅποιον Χριστιανισμό καί ἂν δημιουργήσουμε χωρίς Αὐτό (τό Ἅγιο Πνεῦμα), δέ θά γνωρίσουμε οὔτε τόν Ἀληθινό Θεό, οὔτε τόν ἀληθινό ἄνθρωπο καί ἡ αἴσθησις τοῦ θανάτου θά μᾶς κυριεύει.

«Μὴν πεποιθάτε ἐπ’ ἄρχοντας καὶ ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία». Γιά τούς χριστιανούς ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ προέχει τῶν ἀνθρωπίνων νόμων. Ἡ ὑπακοή μας στοὺς νόμους τοῦ Καίσαρος ἢ στοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτόν θά γίνεται μόνο ὅταν ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ δέν ἐμποδίζεται. «Ὅτι δεῖ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτάσσεσθαι ἐν αἷς ἂν ἐντολή Θεοῦ μὴ ἐμποδίζεται» (Μέγας Βασίλειος). «Υπάρχει ἀναρχία ἐγκληματική, ὑπάρχει καὶ ἄλλη πού βρίσκεται πάνω ἀπὸ τόν ἐξωτερικό ἀνθρώπινο νόμο». Οἱ φραγμοὶ στήν ἐγκληματικότητα χρειάζονται μόνον ὅταν ἐκπέση κανεὶς ἀπὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. «Δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται». Ἡ «ἀναρχικότητα» τοῦ δικαίου εἶναι αὐτὴ πού ξεπερνᾷ κάθε ἀνθρώπινο νόμο καὶ ζῇ μέ τὴν ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

Γιά νά γίνει κανεὶς ἓνας τέτοιος χριστιανός χρειάζεται τολμηρὴ ἀνδρεία. Ὅταν αὐτὴ συνδυάζεται μέ τὴν βαθειὰ ταπείνωση, ὥστε νά μὴ θεωρηθῇ ὑπερηφάνεια στὰ μάτια τῶν ἀδελφῶν ἢ ἀνδρεία, τότε ὁ Θεός τόν στολίζει μέ ἀποκαλυπτικά χαρίσματα, τόν κάνει ὁμολογητὴ καὶ ἂν ἐπιτρέψει Ἐκεῖνος, θά πάρῃ καὶ τὸ χάρισμα τοῦ μαρτυρίου. Τέτοιους χριστιανούς χρειαζόμαστε σήμερα στήν παρούσα κρίσιμη συγκυρία πού ζοῦμε, ὥστε διὰ τῆς ὑπερβάσεως τοῦ θανάτου καὶ τῆς σφραγίδος τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ «ἐν ἑαυτοῖς», νά μᾶς χαρίσῃ ὁ Θεός τὴν αἴσθηση τῆς ὄντως ζωῆς.

Μακάρι αυτό τό μεγαλείο νά ἀρχίση ἀπό τούς πνευματικούς ἡγέτες μας πού ἀποτελοῦν τούς μπροστάρηδες τοῦ ποιμνίου καί πού ἐπ' οὐδενί λόγῳ δέν πρέπει νά ἀκολουθοῦν τά προστάγματα τῶν κοσμικῶν ἀρχόντων ὅταν *«ἡ πίστις τό κινδυνευόμενον»*. Τό κέντρο τῆς πίστεώς μας εἶναι ἡ θεία λατρεία καί τό κέντρο τῆς θείας λατρείας, ἡ Θεία Λειτουργία. Ἀπό ἐκεῖ ἐκπηγάζουν ὅλες οἱ δραστηριότητες τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας μας. Στή συγκεκριμένη συγκυρία γιά ἐμάς αὐτό εἶναι τό κινδυνευόμενο.

Οἱ καλοί ποιμένες μας θά πρέπει νά πορεύονται ἔμπροσθεν τῶν προβάτων καί ὄχι *«ὡς μισθωτοί»* πού θά βλέπουν *«τόν λύκον ἐρχόμενον, θὰ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ θὰ φεύγουν»* (Ιωάν. ι'12). Ὅταν αὐτοί *«ἀνταναπληροῦν τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία»* (Κολασ. α',24), τότε θά ἀκολουθήσουν εὐκολώτερα ὅσοι μποροῦν τό παράδειγμά τους, γιά νά διατηρεῖται τό μαρτυρικό καί ὁμολογιακό φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας ἐν παντί καιρῷ καί τόπῳ.